

Çalışma Ahlakı Özel Sayısı

Konuk Editörden

R. Arzu Kalemci

Çankaya Üniversitesi

Yaygın olarak, çalışma eylemine ilişkin tutumumuz ve yüklediğimiz anlam olarak tanımlanabilecek “çalışma ahlakı” toplumsal ve ekonomik yapıların oluşumunu oldukça etkilemektedir. Türkiye’de akademik yazında yapılan araştırmalar farklı kuşaklar arasında farklı çalışma ahlakının olduğunu göstermektedir. Bu durum bir anlamda bireylerin çalışmaya ilişkin yükledikleri anlamların tarihsel süreç içinde değişebileceğini düşündürmektedir. İş dünyasında artan rekabet gibi nedenlerden dolayı birey bir yandan fiziksel, ahlaki ve ruhsal bütünlüğünü korumakta, diğer yandan çok hızlı şekilde değişim gösteren dünya dinamiklerine uyum göstermede zorlanabilir. Nitekim daha uzun bir zaman aralığını kapsayacak biçimde toplumsal olarak karşılıklı etkileşimle yapılan ahlaki kurallar, çok hızlıca değişen dünya düzeninin gerektirdikleri ile çelişebilir. Sosyal bilimler alanında ‘çalışma ahlakı’, “iş ahlakı” (ya da ‘iş etiği’) alanının içinde yer almakta ve genel olarak bu alandaki araştırmacılar, bireylerin çalışma değerlerini, mesleki değerleri bu değerlerin oluşturduğu iş ahlakı sistemini incelemektedir. Yönetim Araştırmaları Dergisinin bu özel sayısı, belirtilen tüm bu konuları kapsayacak şekilde sosyal ve beşerî bilimler alanından akademisyenleri ve araştırmacıları dergiye katkı vermeye çağırmıştır. Titiz bir değerlendirme süreci sonunda, aşağıda özetlenen üç çalışmanın özel sayıya girebilecek nitelikte olduğu saptanmıştır.

Busayıdayer alan ilk çalışma, kurumsal yaklaşım üzerine temellendirilmiştir. ‘Türkiye’de İş Ahlakında Yaşanan Değişim: Kurumsal Kuram Açısından Bir Değerlendirme’ başlıklı çalışmada Mustafa Mehmet Gökoğlu Türkiye’de 1980 sonrası serbest piyasa ekonomisine yönelik yapılan düzenlemelerin inşaat sektörüne yansımalarını iş ahlakı açısından değerlendirmiştir. 80’li yıllar Türkiye’nin küresel dünyaya kapılarını açtığı yıllar olarak da anılmaktadır. Yazar bu araştırmasında Türkiye’nin içine girdiği bu değişim sürecinin kamu inşaat sektöründe iş ahlakını nasıl etkilediğini eleştirel bir gözle irdelemektedir.

İkinci çalışma etik konusunu iktisadi bakış açısı ile değerlendirmektedir. ‘Ana İktisadın Gölgesi: Etik Sorun’ başlıklı çalışmada Bahar Araz eleştirel bir yaklaşımla iktisadın temel aldığı etik anlayışının gözden kaçırıldığı noktaları tartışmaktadır. Bahar Araz iktisat temelli etik yaklaşımda rasyonel birey vurgusunun alana oldukça hakim olduğunu, öte yandan hadiseye sosyal ontoloji olarak yaklaşıldığında bu bakış açısının toplumsal ilişkileri anlamada yetersiz kalabileceğini öne sürmektedir.

Derginin son çalışması iş ahlakı konusunun temel konularından biri olan ayrımcılık üzerine temellendirilmiştir. Duygu Kızıldağ ‘Yönetimde Kadın Sorunsalı’ isimli çalışmasında kadınların yönetim pozisyonlarına erişmede erkeklere göre sahip

olduğu dezavantajlı konumu çok farklı bir açıdan değerlendirmektedir. Kadın çalışanların söz konusu ‘yönetim’ olduğunda cinsiyet inançlarını nasıl etkilediğinin altını “kraliçe arı sendromu” kavramı ile çizmektedir. Yazara göre, kadın yöneticilerinin kadınların yönetim pozisyonlarında sayıca az olmasının önündeki engelin, beklenenin aksine kadın yöneticilerin hemcinslerine karşı kariyer gelişimini engelleyen birtakım davranışlar göstermesidir.

Yönetim Araştırmaları Dergisi’nin bu özel sayısında birbirinden çok farklı yaklaşımları ele alarak dergiye emek veren yazarlarımıza teşekkürlerimi sunarım. Her şeyin ötesinde bu sayıda misafir editörlük yapma imkanını ve cesaretini veren çok değerli Selami hocama da en içten teşekkürlerimi sunmak isterim.

Rabia Arzu Kalemci, Bilkent Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nden 1998 yılında İktisat alanında lisans derecesini almıştır. Yüksek lisans derecesini 2004 yılında Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde İşletme alanından almıştır. 2009 yılında Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Organizasyon Doktora Programı’ndan mezun olarak doktora eğitimini tamamlamıştır. Örgüt kuramı, örgütsel davranış, iş etiği ve kurumsal sosyal sorumluluk, küresel yönetim ve işletme tarihi alanlarında araştırmalar yapmaktadır.

E-Posta: arzukalemci@cankaya.edu.tr